

ច្បាប់

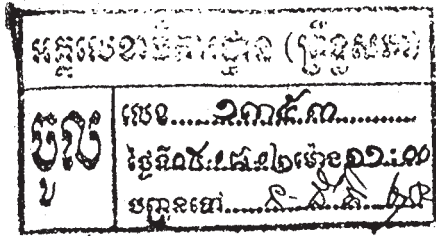
ស្តីពី

ការបង្ការ និងការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺស្រាវជ្រាវ

ការរីករាលដាល

មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (HIV/AIDS)

ព្រះរាជក្រម

យើង

នស/រកម/០៧០២/០១៥

ព្រះរាជក្រម អនុញ្ញាត ឱ្យ អគ្គនាយកដ្ឋាន វិទ្យាសាស្ត្រ និង បច្ចេកវិទ្យា វេជ្ជសាស្ត្រ អនុវត្ត ប្រតិបត្តិការ ប្រយុទ្ធនឹង ជំងឺ អេដស៍/អេដស៍ (HIV/AIDS) ក្នុង តំបន់ ភ្នំពេញ ក្នុង ឆ្នាំ ២០១៥

- បាន ទ្រង់ យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បាន ទ្រង់ យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១១៩៨/៧២ ចុះ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ស្តី ពី ការ តែង តាំង រាជរដ្ឋាភិបាល នៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បាន ទ្រង់ យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះ ថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែល ប្រកាស ឱ្យ ប្រើ ច្បាប់ ស្តី ពី ការ រៀប ចំ និង ការ ប្រព្រឹត្ត ទៅ នៃ គណៈ រដ្ឋមន្ត្រី
- បាន ទ្រង់ យល់ សេចក្តី ក្រាប បង្គំ ទូល ថ្វាយ របស់ សម្តេច នាយក រដ្ឋមន្ត្រី នៃ រាជរដ្ឋាភិបាល នៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ប្រកាស ឱ្យ ប្រើ

ច្បាប់ ស្តី ពី ការ បង្ការ និង ការ ប្រយុទ្ធនឹង ការ រីក រាលដាល មេរោគ អេដស៍/ជំងឺ អេដស៍ (HIV/AIDS) ដែល រដ្ឋសភា បាន អនុម័ត កាល ពី ថ្ងៃ ទី ១៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២ នា សម័យ ប្រជុំ ពេញ អង្គ លើក ទី ៨ នីតិកាល ទី ២ ហើយ ដែល ព្រឹទ្ធសភា បាន អនុម័ត យល់ ស្រប តាម លើ ទម្រង់ និង គតិ នៃ ច្បាប់ នេះ ទាំង ស្រុង កាល ពី ថ្ងៃ ទី ១០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០២ នា សម័យ ប្រជុំ ពេញ អង្គ លើក ទី ៧ នីតិកាល ទី ១ ហើយ ដែល មាន សេចក្តី ទាំង ស្រុង ដូច តទៅ :

ជំពូកទី១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.-

ច្បាប់នេះ មានគោលដៅ កំណត់ការបង្ការ និង ការប្រយុទ្ធនឹងស្ថាត់ការរីក រាលដាល មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២.-

ជំងឺអេដស៍ គឺជាជំងឺឆ្លងរីករាលដាលមួយបង្កឡើងដោយមេរោគអេដស៍ និងដែល ទទួល ស្គាល់ថា គ្មានព្រំដែន ផ្នែកដែនដី សង្គម នយោបាយ និង សេដ្ឋកិច្ច ហើយជំងឺនេះ ពុំទាន់មាន ថ្នាំព្យាបាលឱ្យជាសះស្បើយទេ ការរាតត្បាតនៃជំងឺនេះ បាននិងកំពុងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ទៅលើ សន្តិសុខស្ថិរភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍ សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងទាមទារឱ្យរដ្ឋ ចាត់វិធានការ ឆ្លើយតបជាប្រចាំប្រចាន្ត ដើម្បី :

១- ជំរុញឱ្យមានការយល់ដឹង ជាសាធារណៈដល់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូប ស្តីពីមូលហេតុ របៀប វារៈនៃការចំលង ផលវិបាក មធ្យោបាយបង្ការ និងការប្រយុទ្ធនឹងស្ថាត់ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍/ ជំងឺអេដស៍ តាមរយៈកម្មវិធីអប់រំ និងយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយទូលំទូលាយទូទាំងប្រទេស ។

២ - ហាមឃាត់ការរើសអើងគ្រប់ប្រភេទ ចំពោះរាល់បុគ្គលណា ដែលត្រូវបានសង្ស័យ ឬត្រូវបានដឹងថា មានមេរោគ អេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ។

៣- ជំរុញឱ្យមានការប្រុងប្រយ័ត្នជាសកល ចំពោះវិធីសាស្ត្រ និងការអនុវត្តទាំងឡាយ ដែលអាច បង្កឱ្យ មានគ្រោះថ្នាក់ ក្នុងការឆ្លងមេរោគ អេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ។

៤- ចាត់វិធានការសមស្រប ចំពោះរាល់កត្តាទាំងឡាយ ដែលធ្វើឱ្យកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរដល់ការ រីករាលដាល មេរោគ អេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ។

៥- លើកទឹកចិត្តឱ្យមានតួនាទី ជាសក្តានុពលរបស់បុគ្គល ដែលមានមេរោគអេដស៍/ ជំងឺអេដស៍ ក្នុងការលាតត្រដាងព័ត៌មាន និងបទពិសោធន៍របស់ពួកគេ ដើម្បីចង្អុលបង្ហាញដល់ សាធារណជន ។

៦- បញ្ចូលកម្មវិធីបង្ការ និងការប្រយុទ្ធនឹងការរីករាលដាល មេរោគអេដស៍/ ជំងឺ អេដស៍ ជាកម្មវិធី អាទិភាព ទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។

ជំពូកទី២

ការអប់រំ និង ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន

មាត្រា ៣.~

រដ្ឋត្រូវជំរុញការអនុវត្តន៍មួយចំនួនដូចខាងក្រោម ៖

១- រៀបចំ ឱ្យមានការបញ្ជូនបញ្ចូលចំណេះដឹង ស្តីពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ នៅក្នុងសាលារៀន ។ ការអប់រំនេះ ត្រូវបញ្ចូលការបង្រៀនស្តីពី មូលហេតុរបៀបនៃការចម្លងនិងការបង្ការផលវិបាកនៃមេរោគ អេដស៍/ ជំងឺអេដស៍ ព្រមទាំងជំងឺកាមរោគដទៃទៀត ជាពិសេសផ្ដោតលើបំណិនជីវិត ស្របនិងសីលធម៌ សង្គម តាមរូបភាពការ បញ្ជូនបញ្ចូល នៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាតាមគ្រប់គ្រឹះស្ថានសិក្សា ភូមិសិក្សារួមទាំង ការអប់រំ ក្រៅប្រព័ន្ធ ។

២- រៀបចំឱ្យមានសិក្ខាសាលា និងការបណ្តុះបណ្តាល បង្ហាត់បង្រៀន ស្តីពីការបង្ការ និងការប្រយុទ្ធ ទប់ស្កាត់ការរីករាលដាល មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ដល់គ្រូបង្រៀន និង អ្នកបង្ហាត់បង្រៀនផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបាន ចាត់តាំងឱ្យទៅបង្រៀនបន្ត ។

៣- រៀបចំឱ្យមានការផ្តល់យោបល់ ពីសំណាក់សហគមន៍ សមាគម អង្គការនានា ក្នុងការអប់រំ ស្តីអំពី មេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ។

មាត្រា ៤.~

រដ្ឋ រៀបចំឱ្យមានការអប់រំ ស្តីពីមេរោគអេដស៍ និង ជំងឺអេដស៍ បញ្ចូលជាផ្នែកមួយនៃការ ផ្តល់សេវា សុខាភិបាល តាមរយៈគ្រូពេទ្យ និងមន្ត្រីសុខាភិបាល ។ ចំណេះដឹង និងសមត្ថភាព របស់គ្រូពេទ្យ និងមន្ត្រីសុខាភិបាល ទាំងនេះ ត្រូវបានទទួលការបំពាក់បំប៉នបន្ថែម រួមមានជំនាញ សម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងការអប់រំ ស្តីពី មេរោគ អេដស៍ និង ជំងឺអេដស៍ ។

ការអប់រំផ្សព្វផ្សាយ ស្តីពីមេរោគអេដស៍ និង ជំងឺអេដស៍ ព្រមទាំងការបំពាក់បំប៉នបន្ថែម ជាភារកិច្ចរបស់ អ្នកផ្តល់សេវា ថែទាំសុខភាព នៅក្នុងផ្នែកឯកជន ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការបង្ការ និង ការប្រយុទ្ធនឹង ស្ថាត់ការរីករាលដាល មេរោគអេដស៍ និង ជំងឺអេដស៍ ។

ការបំពាក់បំប៉នបន្ថែម ត្រូវរួមបញ្ចូលការពិភាក្សាអំពីបញ្ហាក្រុមសីលធម៌ ដែលទាក់ទង ទៅនឹង មេរោគអេដស៍ និង ជំងឺអេដស៍ជា ពិសេសការរក្សាភាពសមាត់ ការគោរពសិទ្ធិបុគ្គល ។

មាត្រា ៥.~

រៀបចំឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងកម្មវិធី សិល្ប៍អប់រំ នៅតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ របស់រដ្ឋ ដោយឥតបង់ថ្លៃ ដើម្បីឱ្យបានជ្រួតជ្រាបដល់សាធារណជន ។

ការផ្សព្វផ្សាយនេះ ត្រូវប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រ និងពេលវេលាសមស្រប ដើម្បីធានានូវប្រសិទ្ធភាព ។

មាត្រា ៦.~

រដ្ឋរៀបចំឱ្យមានការអប់រំពិសេស ផ្តោតទៅលើក្មេងស្រី ស្ត្រីជាមេគ្រួសារ ដោយត្រូវយក ចិត្តទុកដាក់ សំខាន់អំពីតួនាទីរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងសង្គម និងបញ្ហាយេនឌ័រ ។

មាត្រា ៧.~

រដ្ឋ រៀបចំឱ្យមានឯកសារអប់រំ ដល់ភ្ញៀវទេសចរនិង អ្នកឈប់សំចត នៅតាមច្រកចេញ-ចូល អន្តរជាតិ ឯកសារអប់រំនេះ ត្រូវបោះពុម្ពជាភាសាខ្មែរ និង ភាសាផ្សេងៗទៀត តាមការចាំបាច់ ។

មាត្រា ៨.~

រដ្ឋ រៀបចំផ្តល់ព័ត៌មាន ឯកសារអប់រំ ឬ ការចូលរួមក្នុងសិក្ខាសាលាជូនដល់គ្រប់កម្មករខ្មែរ មន្ត្រីការទូត មន្ត្រីរាជការ ស្តីពីមូលហេតុ របៀបនៃការចម្លង ការបង្ការនិងផលវិបាក នៃមេរោគអេដស៍/ ជំងឺអេដស៍ មុននឹងចេញទៅធ្វើការនៅ បរទេស ។

មាត្រា ៩.~

គ្រប់ស្ថាប័ន គ្រប់សហគ្រាស សិប្បកម្ម ត្រូវសហការជាមួយ អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹង ជំងឺអេដស៍ រៀបចំឱ្យមាន កម្មវិធីអប់រំមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ នៅកន្លែងធ្វើការដោយត្រូវបញ្ចូលទាំងប្រធានបទ ចំពោះការរក្សាភាពសំងាត់នៅ កន្លែងធ្វើការនិងឥរិយាបថចំពោះអ្នកមានមេរោគអេដស៍/ អ្នកជំងឺអេដស៍

ជាមួយគ្នានឹងការអប់រំស្តីពី មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ គ្រប់ស្ថាប័ន គ្រប់សហគ្រាស សិប្បកម្ម ត្រូវរៀបចំអោយ មានផែនការទៅតាមអាណត្តិ ការងាររបស់ខ្លួន ក្នុងការរួមចំណែកទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺអេដស៍ ។

មាត្រា ១០.~

រដ្ឋត្រូវចលនាពង្រឹងការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គ្រួសារ អង្គការនានា ព្រះសង្ឃ ក្រុមបព្វជិតសាសនា និងក្រុមអ្នកដែលប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់បំផុតដើម្បីរៀបចំផ្តល់ព័ត៌មាននិងការអប់រំ នៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ទូទាំង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ១១.~

សម្ភារៈឬវត្ថុធាតុសម្រាប់បង្ការការចម្លងមេរោគអេដស៍ ដែលផ្តល់ដោយលក់ ឬ អំណោយ ត្រូវភ្ជាប់នូវ ឯកសារអប់រំ ដែលបោះពុម្ពជាភាសាខ្មែរ និងជាភាសាផ្សេងទៀត តាមការចាំបាច់ ហើយក្នុងនោះ មាននិយាយពី វិធីប្រើប្រាស់ត្រឹមត្រូវនូវសម្ភារៈ ឬ វត្ថុធាតុទាំងនោះ និងប្រសិទ្ធភាពរបស់វា ប្រឆាំង នឹងការឆ្លងមេរោគអេដស៍ ។

មាត្រា ១២.~

ហាមដាច់ខាតរាល់ការឃោសនា ឬ ផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម ដែលអះអាងពីការព្យាបាល ព្រមទាំង វិធីបង្ការ មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ដែលផ្ទុយនឹងវិធានការនានា របស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ និងគោលការណ៍ បច្ចេកទេស វេជ្ជសាស្ត្រ ។

ជំពូកទី៣

វិធីសាស្ត្រ និង ការអនុវត្តដែលមានសុវត្ថិភាព

មាត្រា ១៣.~

រាល់វិធីសាស្ត្រ និងការអនុវត្តន៍ទាំងឡាយ ត្រូវធ្វើទៅតាមគោលការណ៍ ណែនាំរបស់អាជ្ញាធរជាតិ ប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ។

អាជ្ញាធរជាតិ ប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ត្រូវពិគ្រោះពិភាក្សា និងសំរួលជាមួយក្រសួង សុខាភិបាល អង្គការពិភពលោក ដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីកំណត់ និងផ្សព្វផ្សាយនូវគោលការណ៍ ណែនាំស្តីពីការ ប្រុងប្រយ័ត្នជាសកល ចំពោះ ការឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ជាពិសេស ក្នុងកំឡុងពេលវះកាត់ ជាពិសេសក្នុងអំឡុងពេលវះកាត់ កែសម្រួល ធ្វើធ្មេញ អប់សព សាក់ ឬការងារ ដទៃទៀត ដែលមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នា ។

មាត្រា ១៤.~

រាល់ការប្រើប្រាស់ ឈាម ជាលិកា ឬ សរីរាង្គ ត្រូវធ្វើតេស្ត មេរោគអេដស៍បញ្ជាក់ជាមុន ។

មាត្រា ១៥.~

មិនអនុញ្ញាតឱ្យមន្ទីរពិសោធន៍ ឬ អង្គការណាមួយ យកឈាម ជាលិកា ឬ សរីរាង្គ ទុកសម្រាប់ ប្រើប្រាស់ដោយ ពុំបានធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍ បញ្ជាក់ជាមុនឡើយ ។

មាត្រា ១៦.~

សាច់ញាតិ ឬអ្នកទទួលឈាម ជាលិកា ឬសរីរាង្គ មានសិទ្ធិសុំធ្វើតេស្តសាជាថ្មី មុននឹងធ្វើការ ចាក់បញ្ចូលឈាម បណ្តុះជាលិកា ឬ ប្តូរសរីរាង្គ លើកលែងតែក្នុងករណីសង្គ្រោះបន្ទាន់ ។

មាត្រា ១៧._

ឈាម ជាលិកា និង សរីរាង្គ ដែលមានមេរោគអេដស៍ ត្រូវតែកំទេចចោលតាមគោលការណ៍ អនាម័យត្រឹមត្រូវ បំផុត ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ ឈាម ជាលិកា ឬ សរីរាង្គ ដែលមានមេរោគអេដស៍ អាចទទួលយកបានសម្រាប់តែសិក្សា ស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ១៨._

ហាមឃាត់ដាច់ខាតចំពោះអ្នកដែលដឹងថាខ្លួនមាន មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ទៅប្រព្រឹត្តក្នុងចេតនាចំលង ទៅអ្នកដទៃ ។

ជំពូកទី៤

ការធ្វើតេស្ត និង ការផ្តល់ភិច្ចប្រឹក្សា

មាត្រា ១៩._

ការធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ត្រូវធ្វើឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្តនិងត្រូវមានការយល់ ព្រម ជាមុនពីសាមីជន ផ្ទាល់ ។ ចំពោះសាមីជនជាអនីតិជន តម្រូវឱ្យមានការយល់ ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់ ។

បើការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់ ពុំអាចធ្វើបានការធ្វើ តេស្ត មេរោគ អេដស៍/ជំងឺអេដស៍ អាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយគ្រាន់តែមានការព្រមព្រៀងពីអនីតិជន ប្រសិនបើការធ្វើតេស្តនេះផ្តល់ អត្ថប្រយោជន៍ផ្ទាល់ចំពោះអនីតិជននោះ ។

ចំពោះជនវិកលចរិត រដ្ឋត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ។

មាត្រា ២០._

ហាមដាច់ខាតចំពោះការដាក់លក្ខខ័ណ្ឌឱ្យធ្វើតេស្ត មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ មុននិងក្រោយការ អនុញ្ញាត ឱ្យចូល បំរើការងារចូលសិក្សានៅក្នុងគ្រឹះស្ថានសិក្សានានា ក៏ដូចជាសម្រាប់ការអនុវត្តសេរីភាព ស្នាក់នៅសិទ្ធិ ធ្វើដំណើរការផ្តល់ សេវាកម្មផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ឬ សេវាកម្មផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ២១.~

ការធ្វើតេស្ត មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ដោយបង្ខំត្រូវអនុញ្ញាតតែក្នុងករណី មានសេចក្តីបង្គាប់ របស់តុលាការ ។

មាត្រា ២២.~

រាល់ការធ្វើតេស្ត មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ត្រូវធ្វើដោយអនាមិក ។

ក្រសួងសុខាភិបាល ត្រូវរៀបចំផ្តល់នូវយន្តការសម្រាប់ធ្វើតេស្ត មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ហើយត្រូវធានា ភាពអនាមិក និងរក្សាភាពសំងាត់ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រនៅក្នុងដំណើរការធ្វើតេស្ត ។

មាត្រា ២៣.~

គ្រប់កន្លែងធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍ អាចផ្តល់សេវានេះបាន លុះត្រាតែមានច្បាប់ អនុញ្ញាត ពីក្រសួងសុខាភិបាល ។
ក្រសួងសុខាភិបាលត្រូវសហការជាមួយអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ដើម្បីកំណត់និងរក្សានូវស្តង់ដារសេវា មួយសមស្រប ។

មាត្រា ២៤.~

គ្រប់កន្លែងធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ត្រូវផ្តល់កិច្ចប្រឹក្សាមុន និងក្រោយការធ្វើតេស្តដល់ជន ដែលមកសុំ ធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ។ អ្នកផ្តល់កិច្ចប្រឹក្សានេះ ត្រូវមានសមត្ថភាព គ្រប់គ្រាន់ សមស្របតាម ស្តង់ដារកំណត់ ដោយក្រសួងសុខាភិបាល ។

មាត្រា ២៥.~

អាជ្ញាធរជាតិ ប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ និង ក្រសួងសុខាភិបាល ត្រូវសហការគ្នា រៀបចំ និង លើកកម្ពស់សមត្ថភាព សម្រាប់ការធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ដល់គ្រប់កន្លែងធ្វើតេស្ត ដែលមាន ច្បាប់អនុញ្ញាត ហើយធានាឱ្យមានការ បណ្តុះបណ្តាល បុគ្គលិកជំនាញ សម្រាប់ផ្តល់សេវាបែបនេះ នៅក្នុងទីកន្លែងធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ ជំងឺអេដស៍ ។

ជំពូកទី ៥
សេវាសុខាភិបាល និង សេវាគាំទ្រ

មាត្រា ២៦.~

រដ្ឋ ត្រូវធានាឱ្យអ្នកដែលមានមេរោគអេដស៍ និង អ្នកជំងឺអេដស៍ ទទួលបាននូវសេវាថែទាំ សុខភាពបឋម ដោយឥតបង់ថ្លៃតាមបណ្តាញសុខាភិបាលទាំងអស់របស់រដ្ឋ និង ត្រូវលើកទឹកចិត្ត ឱ្យមានការចូលរួមពីផ្នែកឯកជន ។

មាត្រា ២៧.~

រដ្ឋត្រូវចលនាពង្រឹង ការចូលរួម របស់ប្រជាពលរដ្ឋ គ្រួសារ អង្គការនានា ព្រះសង្ឃ ក្រុមបុព្វជិតសាសនា និង ក្រុមអ្នកដែលប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់បំផុត សំដៅឧបត្ថម្ភ ថែទាំ និងព្យាបាល អ្នកមានមេរោគអេដស៍ និង ជំងឺអេដស៍ នៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២៨.~

រដ្ឋ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជំរុញឱ្យមានការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ដល់អ្នកមានមេរោគអេដស៍ និង អ្នកជំងឺអេដស៍ ដើម្បីប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត និង កម្មវិធីជួយខ្លួនឯង ។ អ្នកមានមេរោគអេដស៍ និងអ្នកជំងឺអេដស៍ ត្រូវមានសិទ្ធិចូលរួមពេញលេញនៅក្នុងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និង កម្មវិធី ជួយខ្លួនឯង ដើម្បីជាមធ្យោបាយចិញ្ចឹមជីវិត ។

មាត្រា ២៩.~

រដ្ឋ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បន្តជំរុញការបង្ការទប់ស្កាត់ និងការគ្រប់គ្រងជំងឺកាមរោគ ក្នុងគោលដៅជួយទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាល នៃមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ។

ជំពូកទី៦

ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ

មាត្រា ៣០.~

រដ្ឋ ត្រូវបង្កើតកម្មវិធីតាមដានត្រួតពិនិត្យមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ឱ្យបានទូលំទូលាយមួយ ដើម្បីកំណត់អំពីទំហំ ភាពងាយប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ការប្រព្រឹត្តរួមភេទ ។

កម្មវិធី នេះ មានគោល បំណងផ្សេងផ្ទាត់ វាយតម្លៃពីភាពគ្រប់គ្រាន់ ប្រសិទ្ធភាព និងនិរន្តរភាព នៃវិធានការបង្ការ និង ការប្រយុទ្ធនឹងការរីករាលដាល មេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ នៅក្នុងប្រទេស ។

មាត្រា ៣១.~

គ្រប់កន្លែងធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ត្រូវកំណត់យកវិធានការ ក្នុងការធានាចំពោះការរក្សាភាពសំងាត់នៃរបាយការណ៍ កំណត់ត្រាវេជ្ជសាស្ត្រ ព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន រួមបញ្ចូលទាំងព័ត៌មានទាំងអស់ ដែលអាចទទួលបានពីប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗ ក្នុងការអនុវត្តន៍កម្មវិធីតាមដានត្រួតពិនិត្យ ។ កម្មវិធីតាមដាន ត្រួតពិនិត្យនេះ ត្រូវប្រើប្រាស់នូវប្រព័ន្ធលេខកូដ ដើម្បីធានាឱ្យមានភាពអនាមិក ។

មាត្រា ៣២.~

ការតាមរកប្រភពចម្លងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ និងសកម្មភាពស្រាវជ្រាវសំងាត់ផ្សេងៗ ទាក់ទង នឹងសុខភាពអាចត្រូវបន្តតាមដានដោយក្រសួងសុខាភិបាល និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ប្រសិនបើ សកម្មភាព ទាំងអស់នោះ មិនផ្ទុយទៅនឹងគោលបំណងទូទៅនៃច្បាប់នេះ ។ ព័ត៌មានដែលទទួលបានត្រូវរក្សា ភាព សំងាត់ និងត្រូវទុកដាក់ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

ជំពូកទី ៧

ការរក្សាភាពសំងាត់

មាត្រា ៣៣.~

អ្នកមាន មេរោគអេដស៍ /ជំងឺអេដស៍ ត្រូវទទួលបាននូវការរក្សាភាពសំងាត់ ។

អ្នកមានអាជីពផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ កម្មករ និយោជក ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសបុគ្គលិកនានា ក្រុមហ៊ុនធានា រ៉ាប់រង អ្នកបញ្ចូលទិន្នន័យ អ្នករក្សាសំណុំឯកសារទាក់ទងនឹងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ និងអ្នកដែលមាន ភារកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ផ្សេងៗទៀត ត្រូវបានទទួលការណែនាំ ឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ ពីការរក្សាភាពនៅក្នុងទំនាក់ទំនងការងារ ជាពិសេស អត្តសញ្ញាណ និងស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួន របស់ជនដែលមានមេរោគអេដស៍ ។

មាត្រា ៣៤.~

ការរក្សាភាពសំងាត់ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ត្រូវលើកលែងនៅក្នុងករណី :

- ក- តម្រូវឱ្យធ្វើរបាយការណ៍ ដែលស្របទៅនឹងកម្មវិធីតាមដាន ត្រួតពិនិត្យរក មេរោគអេដស៍ / ជំងឺអេដស៍ ដូចដែលបានចែងក្នុងមាត្រា៣០ នៃច្បាប់នេះ
- ខ- ផ្តល់ព័ត៌មានទៅដល់បុគ្គលិកសុខាភិបាល ដែលធ្វើការព្យាបាល ឬថែទាំអ្នកមាន មេរោគអេដស៍ / ជំងឺអេដស៍ ដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោល និង
- គ- ឆ្លើយតបទៅនឹងដីការចេញដោយតុលាការ ចំពោះបញ្ហាសំខាន់ៗទាក់ទងទៅនឹងការមាន មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ របស់បុគ្គលណាម្នាក់ ។ ភាពសំងាត់នៃកំណត់ត្រាវេជ្ជសាស្ត្រ ត្រូវដាក់ក្នុងស្រោមបិទឱ្យ បានត្រឹមត្រូវ ដោយអ្នកគ្រប់គ្រងឯកសារ បន្ទាប់ពីត្រូវត្រួតពិនិត្យ យ៉ាងហ្មត់ចត់ ដោយអ្នកមាន ភារៈទទួលខុសត្រូវ ព្រមទាំងប្រគល់ឱ្យ ដោយផ្ទាល់ដៃ និង បើកជាផ្លូវការ ដោយចៅក្រម នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះក្តីសំងាត់ ។

មាត្រា ៣៥._

លទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ អាចផ្តល់ឱ្យ :

- ក- ជនដែលសុំធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ដោយស្ម័គ្រចិត្ត
- ខ- អាណាព្យាបាលស្របច្បាប់របស់អនីតិជន ដែលត្រូវបានធ្វើតេស្តមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ក្នុងករណី ជនរិកលចរិត ឬ កូនកំព្រា ត្រូវផ្តល់ឱ្យអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់
- គ- ជនដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យទទួលលទ្ធផលនេះ សម្រាប់កម្មវិធីតាមដានត្រួតពិនិត្យមេរោគអេដស៍ /ជំងឺអេដស៍ ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា៣០នៃច្បាប់នេះ និង
- ឃ- តាមតម្រូវការរបស់តុលាការ ដូចមានចែងក្នុងចំណុច ” គ ” មាត្រា ៣៤នៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី៨

គោលនយោបាយ និង សកម្មភាពនៃការរើសអើង

មាត្រា ៣៦._

ហាមដាច់ខាត ការរើសអើងដល់ជនណាម្នាក់ តាមបែបណាមួយ គិតពីមុន និងក្រោយ ពេលឱ្យចូល បំរើការងារ រួមទាំងការជួល ការដំឡើងឋានន្តរសក្តិ ការចាត់ឱ្យបំពេញការងារ ការរួមរស់ នៅក្នុងសង្គម ដោយផ្អែកលើការដឹង ឬសង្ស័យថា ជននោះ ឬ ក្រុមគ្រួសាររបស់ជននោះ មានមេរោគ អេដស៍ /ជំងឺអេដស៍ ។ ត្រូវចាត់ទុកថា ខុសច្បាប់ រាល់ការបញ្ឈប់ពីការងារចំពោះជនណាម្នាក់ ដោយផ្អែក លើការដឹងថា ឬសង្ស័យថា ជននោះ ឬ ក្រុមគ្រួសារ របស់ជននោះ មានមេរោគអេដស៍ /ជំងឺអេដស៍ ។

មាត្រា ៣៧._

គ្រប់ស្ថាប័នអប់រំបណ្តុះបណ្តាលទាំងអស់ មិនត្រូវបដិសេធបណ្តេញ ដាក់វិន័យដាក់ ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែក ឬ មិនអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមទទួលបានប្រយោជន៍ ឬសេវាផ្សេងៗ ចំពោះសិស្ស និស្សិតណាម្នាក់ ដោយ សារតែការដឹង

ឬសង្ស័យថា សិស្ស និស្សិតនោះ ឬក្រុមគ្រួសាររបស់សិស្ស និស្សិតនោះមាន មេរោគអេដស៍ /ជំងឺអេដស៍ ។

មាត្រា ៣៨.~

អ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍មានសិទ្ធិពេញលេញក្នុងការស្នាក់នៅនិងធ្វើដំណើរ ។

គ្មានជនណាម្នាក់ត្រូវបានគេឃុំឃាំងឱ្យនៅដោយឡែក ដាក់ឱ្យនៅឯកោ មិនអនុញ្ញាតឱ្យចូលស្នាក់ នៅ រួមដំណើរ ឬ បណ្តេញចេញ ដោយសារតែដឹងឬសង្ស័យថា ជននោះ ឬក្រុមគ្រួសាររបស់ជននោះ មាន មេរោគអេដស៍ /ជំងឺអេដស៍ ។

មាត្រា ៣៩.~

ហាមដាច់ខាតការរើសអើងចំពោះអ្នក មានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ក្នុងការ ទទួលតំណែងសាធារណៈ ។

សិទ្ធិក្នុងការស្វែងរកតំណែងសាធារណៈ ដោយការបោះឆ្នោត ឬការចាត់តាំងដំឡើងឋានៈ មិនត្រូវ បដិសេធចំពោះជនណាម្នាក់ ដោយគ្រាន់តែដឹង ឬ សង្ស័យថា ជននោះ ឬក្រុមគ្រួសាររបស់ជននោះ មានមេរោគអេដស៍ /ជំងឺអេដស៍ ។

មាត្រា ៤០.~

ហាមឃាត់ដាច់ខាតការរើសអើងចំពោះអ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ក្នុងការទទួល ឥណទាន និងការខ្ចីបុល ទាំងអស់ រួមទាំងការធានារ៉ាប់រងសុខភាព គ្រោះថ្នាក់និងអាយុជីវិត ក្នុងករណីដែល សាមីជន បំណេញបាននូវលក្ខខណ្ឌ បច្ចេកទេស ដូចពលរដ្ឋធម្មតាដែរ ។

មាត្រា ៤១.~

ហាមដាច់ខាតនូវការរើសអើងចំពោះអ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ និង អង្គការសុខាភិបាលនានា ។

គ្មានជនណាម្នាក់ ត្រូវបានបដិសេធមិនឱ្យទទួល សេវាថែទាំសុខភាព ទាំងរដ្ឋ និងឯកជន ឬ ត្រូវបាន ទាត់ម្តែងខ្ពស់ ដោយសារតែការដឹងថា ជននោះ ឬ ក្រុមគ្រួសាររបស់ជននោះ មានមេរោគអេដស៍ /ជំងឺ អេដស៍ ។

មាត្រា ៤២.~

អ្នកមានមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ មានសិទ្ធិដូចជាប្រជាពលរដ្ឋធម្មតា ដូចដែលមានចែងនៅ ក្នុងជំពូកទី៣ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ជំពូកទី៩
អាជ្ញាធរជាតិ ប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ (អ.ជ.ប.ជ.អ.)

មាត្រា ៤៣.~

ត្រូវបានបង្កើតអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ដើម្បីដឹកនាំ និង អនុវត្តការងារបង្ការ និងការ ប្រយុទ្ធនៃការរីករាលដាល មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ៤៤.~

នាយករដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវបានតែងតាំងជាប្រធានអាជ្ញាធរជាតិ ប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ។ ក្នុងករណី ដែលនាយក រដ្ឋមន្ត្រី មិនអាចបំពេញមុខនាទីនេះដោយផ្ទាល់បាន នាយករដ្ឋមន្ត្រីអាច ចាត់តាំង សមាជិក រាជរដ្ឋាភិបាលម្នាក់ ជំនួស ។

មាត្រា ៤៥.~

ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អាជ្ញាធរជាតិ ប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ត្រូវកំណត់ ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៤៦.

រដ្ឋ ត្រូវបញ្ចូលកម្មវិធីប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ជាការងារអាទិភាព នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍជាតិ និងត្រូវ ជំរុញ និង សម្រួល ក្នុងការផ្តល់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ដើម្បីឱ្យកម្មវិធីនេះ ទទួលបាននូវប្រសិទ្ធភាព ។

ថវិការបស់អាជ្ញាធរជាតិ ប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ត្រូវបានរៀបចំសំរាប់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ខេត្ត-ក្រុង ទូទាំង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងត្រូវបានចាត់ជាថវិកាឧបសម្ព័ន្ធ របស់ក្រសួងសុខាភិបាល និង ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងជំពូក ថវិកាអាទិភាព ។

មាត្រា ៤៧.

ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការឆ្លើយតបជាពហុវិស័យ អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ត្រូវទទួល បន្ទុកក្នុងការ កៀងគរប្រភពធនធានទាំងក្នុងប្រទេស សម្របសម្រួល និងតំរូវការប្រើប្រាស់ ប្រភពធនធានទាំងនេះដល់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ស្របទៅតាមស្ថានភាព និង តម្រូវការជាក់ស្តែង នៃកម្មវិធីផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ។

**ជំពូកទី១០
ទោសប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ៤៨.

ជនណាដែលប្រព្រឹត្តផ្ទុយ នឹងមាត្រា១២ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យ ជាប្រាក់ពី ៥០០.០០០៛ (ប្រាំសែន រៀល) ដល់ ១.០០០.០០០៛ (មួយលានរៀល) និងត្រូវផ្ដន្ទាទោស ដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ ដល់ ១ (មួយ) ឆ្នាំ ។ ក្នុងករណីពុំរាងចាល ត្រូវផ្ដន្ទាទោសទ្វេ មួយជាពីរ ។ ឯមន្ត្រីរាជការ ត្រូវទទួល ទណ្ឌកម្មបន្ថែមផ្នែករដ្ឋបាល ។

មាត្រា ៤៩.~

ជនណាដែលប្រព្រឹត្តផ្ទុយនឹងមាត្រា១៣ មាត្រា១៤ មាត្រា១៥ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យ ជាប្រាក់ពី ៥០០.០០០៛ (ប្រាំសែនរៀល) ដល់ ១.០០០.០០០៛ (មួយលានរៀល) និងត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ ពន្ធនាគារពី ៦(ប្រាំមួយ)ខែ ដល់ ១(មួយ)ឆ្នាំ ។ ករណីពុំរាងចាល ត្រូវផ្ដន្ទាទោស ទ្វេជាពីរ ។ ទោសនេះ ពុំទាន់រាប់បញ្ចូល នូវការទទួលខុសត្រូវ លើសំណងផ្នែករដ្ឋប្បវេណី និងការដកហូត អាជ្ញាប័ណ្ណប្រកប វិជ្ជាជីវៈ ដែលពាក់ព័ន្ធ ។ ឯមន្ត្រីរាជការ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មបន្ថែមផ្នែករដ្ឋបាល ។

មាត្រា ៥០.~

ជនណាដែលប្រព្រឹត្តផ្ទុយនឹងមាត្រា១៨ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ ពី ១០(ដប់)ឆ្នាំ ដល់ ១៥(ដប់ប្រាំ)ឆ្នាំ ។

មាត្រា ៥១.~

ជនណាដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា២៣ មាត្រា៣១ ឬ មាត្រា៣៣ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្ដន្ទាទោស ពិន័យជាប្រាក់ពី ៥០.០០០៛ (ប្រាំម៉ឺន រៀល) ដល់ ២០០.០០០៛ (ពីរសែនរៀល) និងត្រូវ ផ្ដន្ទាទោស ដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ ដល់៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ។ ករណីពុំរាងចាលត្រូវផ្ដន្ទាទោស ទ្វេមួយជាពីរ ។ ឯមន្ត្រីរាជការ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មបន្ថែមផ្នែក រដ្ឋបាល ។

មាត្រា ៥២.~

ជនណាដែលប្រព្រឹត្តផ្ទុយ នឹងមាត្រា៣៦ មាត្រា៣៧ មាត្រា៣៨ មាត្រា៣៩ មាត្រា៤០ ឬ មាត្រា៤១ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១០០.០០០៛ (មួយសែនរៀល) ដល់ ១.០០០.០០០៛ (មួយលានរៀល និងត្រូវ ផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ)ខែ ដល់ ៦(ប្រាំមួយ)ខែ ។ ករណីពុំរាងចាល ត្រូវផ្ដន្ទាទោសទ្វេមួយជាពីរ ។ ឯមន្ត្រីរាជការត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មបន្ថែមផ្នែករដ្ឋបាល ។

ជំពូកទី ១១
អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៥៣.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០២

ព្រះបរមនាមនិងតាមព្រះរាជក្រាស់ប្រាប់

ប្រមុខរដ្ឋមន្ត្រី

៣៣៣.០២.០៧.០០២៤៥៣

ព្រះហង្គុលខា និង ព្រះរាជលញ្ឆករ

នរោត្តម រណឫទ្ធិ

បានអនុញ្ញាតឱ្យស្រុកស្រាវជ្រាវ

ស្វែងរកប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាស្រាវជ្រាវ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហង្គុលខា

ហ៊ុន សែន

លេខ : ១៧០ ច.ស

ដើម្បីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ ១០ ឆ្នាំ ២០០២

ណារី តាន